

Фолбинга бориш - оғир гуноҳ

11:35 / 05.07.2019 6445

لَدَاوُ رُحِّسَلَا مَّرَحَ يَدَّلَا هَلَلُ دُمَحَلَا
يَلَعُ مَالِّسَلَاوُ ةَالِّصَلَاوُ نِي رَحَّاسَلَا
ةَنَاهَكَلَا نَمُ ةَتَّمُأ رِّدَحَ يَدَّلَا وِلُّوَسَر
يَلَعُو نِي دَلَا اَذَهَعِيَّ اَرَشَبِ ةَفَارَعَلَاوُ
نَمُو ، نِي عِبَاتَلَاوُ وِبَاخُصَّأُو وِلَّآ

نِيَّ دَلِ اِمْوَيِّ لِي اِنَّا سِحَابٌ مُّوَعَبَاتٌ

Бугунги кунда ўзларини турли хил жозибадор номлар билан атаб, одамларни тўғри йўлдан оғдириш билан шуғулланаётганлар ҳамда уларнинг найрангига учаётганлар, афсуски, кундан-кунга ортиб бормоқда. Бу имтиҳон дунёда ҳаётнинг паст-баландларига бардош қилмайдиган баъзи имони заиф кишилар турли хил важлар билан фолбинларга мурожаат қилиб, уларнинг бозорини ривожланишига сабабчи бўлмоқдалар.

Шунинг учун ҳам “фолбинлик”, “сеҳр-жоду” тушунчалари, шариатимизнинг унга бўлган муносабатини ўрганиб чиқишимиз мақсадга мувофиқдир.

Уламолардан Имом Бағавий: “Фолбин – турли ишларнинг сабабларини билишини, йўқолган нарсанинг қаерда турганини, ўғирланган нарсани ким ўғирлагани каби нарсаларни билишини даъво қилувчи шахсдир”, – дейдилар. Ваҳоланки, тақдирни билиш ва келажакда бўладиган ишларни ёки уларни ўзгартириш фақатгина Аллоҳнинг қўлида бўлиб, ҳеч бир зот Аллоҳнинг ёзган тақдирини ўзгартиришга қодир эмас. Келажакни ҳам, инсонлар тақдирини ҳам фақат Аллоҳ таоло билиши, ғайб сирларидан ҳеч ким, фаришталар, жинлар, ҳатто дўстларини (валийларни) ҳам хабардор этмагани ҳақида Қуръони каримда кўп бора такрорланган:

تَاوَامُّسْ لَ اِي فَنَمُّ مَلْعَايِ اَلْ لُق

هُلْ لَ اَلْ اِبْيَعْلَ اِضْرَ اَلْ اَو

“Айтинг: “Аллоҳдан бошқа осмонлар ва Ердаги бирор кимса ғайбни билмас” (Намл сураси, 65-оят).

أَلَا أَهُمَّ لُغَيْ آلِ بَيْعِ الْاِحْتِافَمُ هَذَا وَ
أَمْ وَرُحْبُلَاوِ رَبُّ الْاِي فِ أَمْ لُغَيْ وَ
هَذَا وَ الْاِي هَذَا لُغَيْ الْاِي قَرَوْنَمْ طُقْسَاتِ
الْوِ بَطْرَاوِ ضُرَّالْاِتَامُ لُظِ يَفِ
نِي بُمِ بَاتِكِ يَفِ الْاِي سَبَايِ

“Ғайб (яширин иш ва нарсалар) калитлари Унинг ҳузуридадир. Уларни Ундан ўзга билмас. Яна, қуруқлик ва денгиздаги нарсаларни (ҳам) билур. Бирор япроқ (узилиб) тушса (ҳам) уни билур. Ер зулматлари (қаъри)даги уруғ бўлмасин, ҳўлу қуруқ бўлмасин, (ҳаммаси) аниқ **Китоб** (Лавҳул-маҳфуз)да (ёзилган)дир” (Анъом сураси, 59-оят).

Бошқа бир оятда Аллоҳ таоло Пайғамбар алайҳиссаломга шундай дейишларини буюради:

أَرْضَ الْاِي وَ أَعْفَنَ يَسْفَنَلْ كَلْمَ الْاِي لُقِ
مَلُغَاؤُنْكَ وَ لَوْلَا عَاشَ أَمْ الْاِي
أَمْ وَ رِي خُلَا نَمْ تُرْتُكَتْ سَالِ بَيْعِ الْاِي

رِيَدَنْ اِلَّا اِنْ اُنْءِ وَّسَلَّ اِي نَسَم

نُونُ مُمُؤِي مَوْقَل رِي شَبَو

“Айтинг (эй, Муҳаммад!): Аллоҳ хоҳлаганидан ташқари ўзим учун (бирор) фойда ва зарар (келтириш)га эга эмасман. Агар ғайб (илми)ни билсам эди, хайрли ишларни кўп қилган бўлур эдим ва менга ёмонлик (ҳам) етмаган бўлур эди” (Аъроф сураси, 188-оят).

Демак, бу дунёда бирор кимга зарар ёки фойда келтиришга, яъни келаётган балони қайтариш ёки кимнидир бахтли қилишга улар қодир бўлмайдилар. Оятда Пайғамбар алайҳиссалом ҳам оддий башар эканлари, ўзлари ва бошқаларга фойда келтира олмасликлари, ғайб илмини билмасликлари таъкидланмоқда.

Фолбинларнинг баъзи тоифалари оят ва дуоларни бетаҳорат ҳолда, хатолар билан ўқийдилар. Намозни ҳам бетаҳорат ўқиш мумкин эмаслигини била туриб, намозни ҳақорат қилиш мақсадида нопок ўқийдилар. Чунки улар қанчалик ашаддий фожирнинг амалини қилса, шайтон ва жинлар ҳам уларга кўпроқ хизматда бўлиб, янада тезроқ унинг буюрганларини бажаради.

Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васалламдан фолбинлар ҳақида сўрашди. Шунда У зот: **“Улар ҳеч ким эмас”**, – дедилар. Ё Расулуллоҳ! Уларнинг айтган гаплари гоҳида тўғри чиқади? – дейишди. Расулуллоҳ: **“Жинлар рост гапни ўғирлаб олиб, фолбинларнинг қулоғига қуяди. Фолбин эса, унга юзта ёлғонни қўшиб гапиреди”**, – деб жавоб бердилар” (Имом Бухорий ривояти).

Айтиш жоизки, бугунги кунда фолбинлар ва уларнинг ёлғон кирдикорларига алданиб қолаётганлар орасида кўпчиликни аёллар ташкил қилади. Улар ўзларини “Ота-боболаримиз: “Фолга ишонма, фолсиз юрма” деган”, – деб алдашга уринадилар. Ваҳоланки, бутун Ислом оламига дарс берган аждодларимизнинг бирорта ҳам асарларида бу каби асосиз гаплар учрамайди.

Бундан кўришиб турибдики, уларга эргашиш, улардан нажот кутиш мўминларнинг эътиқодига путур етказди. Бу ҳақида Пайғамбар алайҳиссалом шундай деганлар:

هُلَّ رِيْطُتٌ وَّأُ ، رِيْطُتٌ نَمَّ اَنْ مَسِيْلٌ "
 وَا ، رَحَسٌ وَا هَلَّ نَوَكُتٌ وَا ، نَّهَكَتٌ وَا
 هَقِّدَصَفَ اَنْهَاك يَتَا نَمَو ، هَلَّ رَحُس
 يَلَعَلْ زُنْ اَمَب رَفَكَ دَقَفْ لُوقِي اَمَب
 "مَلَسُو هِيْلَع هَلْ ل ا يَلَصِ دَمَحُم

(???????? ?????????? ????????????? ????? ?????????????)

???? ?????????? ??? ????? ???)

Ким қуш билан фол очса ёки қуш билан фол очтирса, ким коҳинлик қилса ёки коҳинга мурожаат қилса, ким сеҳр қилса ёки сеҳр қилдирса, у - биздан эмас. Ким фолбинга бориб, унинг айтганига ишонса, Муҳаммад саллаллоху алайҳи васалламга нозил қилинган нарсага куфр келтирган бўлади” (Имом Баззор ривоят қилган).

Баъзи туппа-тузук кишилар ҳам “Ишонмаймиз-у, лекин шундай бўлса ҳам бир бориб қўяверайлик-чи” деб, фолбинлар ҳузурига бораверишади. Бу иш

ҳам мутлақо нотўғри. Мўмин киши шариатимизда қайтарилган ишлардан узоқда юриши лозим. Фолга ишонмай туриб, фолбиннинг ҳузурига чора излаб бориш ҳеч бир соғлом ақлга тўғри келмайди. Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам шундай деганлар:

لَوْ قِيَامُ بَعْضُ مَا كُنْتُمْ أَتُونَ
يَلِصُّ بِكُمْ يَلْعَلْ لَزُنُومُكُمْ يَرْبُودُكُمْ
رِيغُهُمْ أَتَانَكُمْ وَمَلَسُوا وَيَلْعَلُ
هَلِ قَدْ صُمُّ

هَلْ يَلْ نِيغُ بَرَأْةَ الصُّهُ لَبْقُوتِمْ

(???????? ?????????? ?????????????????????? ????? ????????)

???? ?????????? ??? ????? ???)

“Ким фолбинга бориб, унинг гапига ишонса, Мухаммад саллаллоҳу алайҳи васалламга нозил бўлган нарсадан ажрабди. Ким унинг ҳузурига келса-ю, гапига ишонмаса, қирқ кеча намози қабул бўлмайди” (Имом Тобароний ривояти).

Ҳақиқий мўмин учун қирқ кунлик эмас, бир маҳал намозининг қабул бўлмай қолиши – улкан мусибатдир. Бу мусибат фақатгина фолбинга бориб, ундан бир нарса ҳақида сўрашнинг жазосидир. Унинг айтганига ишонадимми-йўқми, бунинг фарқи йўқ. Аммо ким фолбинга бориб, унинг айтганини тасдиқласа, имонига путур етган бўлар экан. Бундан Аллоҳнинг Ўзи асрасин!

Ҳозирги пайтда фол очишнинг турлари сон-саноксиз бўлиб кетди. Карта билан, қушларга хат торттириш билан, қўлнинг кафтига қараб туриб, суратга қараб ва ҳоказо... Буларнинг ҳаммаси куфр ишлардир.

Сеҳр, фолбинлик, илгирлик каби амалиёт билан шуғулланишнинг ҳар қандай тури ҳаром ҳисобланиб, уни ўрганиш, ўргатиш ва шуғулланиш қатъиян тақиқланган.

Ҳанафий мазҳабининг муҳаққиқ уламоларидан бири Муҳаммад Амин Ибн Обидин раҳимахуллоҳ фолбинликнинг ҳукми ҳақида батафсил тўхталиб ўтиб, қуйидагича хулоса қилади:

????????????? ?????? ?????????????? ?????? ????????????

????????????? ?????????????? ?????????????????? ??????????

????????????????? ?????????? ?????????????? ?????? ??????????????

????????????????????... ?????????????? ?????????????? ??????????????

????????????? ?????????????? ?????????? ??????????????????????

????????????????? ? ??????? ?????????????????????????????? : ????????????

????????????????? ?????????? ?????????????? ??????????????????????

????????????????? ?????????????????????? ? ????????

???????????????????? : ????????? ?????????????

??

??

“Хулоса қилиб айтганда, фолбин – турли воситалар билан ғайбни билишини даъво қиладиган шахсдир. Воситаларнинг турларига қараб, улар ҳам ҳар хил бўлади... Шариатда уларнинг барчаси қораланган. Фолбинлар ва уларни тасдиқлаганларга “кофир” дея ҳукм қилингандир. “Баззозийя”да: “Киши – ғайб илмини даъво қилиши билан ва фолбиннинг олдига бориб, сўзини тасдиқлаши билан кофир бўлади”, – дейилган. “Татархонийя”да: “Фолбин “Ўғирланган нарсаларни биламан” дейиши, “Жинларнинг менга айтган хабарларини сизларга етказаман” дейиши билан кофир бўлади”, – дейилган” (“Раддул-мухтор”, 16-жуз, 310-бет).

Бугунги кунимизда ҳам айнан сеҳр ва фолбинлик каби иллатлар туфайли одамлар орасида фитна пайдо бўлиб, эр-хотин, ака-ука, опа-сингил, қўни-қўшни, овсинлар ўртасида шубҳа, гумон аралашиб, оқибатда қариндош-уруғ, қўшничилик ришталарига путур етмоқда.

Бугунги кунда мунажжимлар башоратига қараб иш режалаштирадиган, уларнинг башоратларига ишониб, ўз ҳаёт тарзини олиб борадиган кишиларнинг борлиги ачинарли ҳол, албатта. Бу борада Ибн Аббос разияллоҳу анҳумодан шундай ривоят қилинади:

“Ким юлдузлар илмининг бир бўлагини ўрганса, у сеҳр илмининг бир бўлагини ўрганган бўлади. Қанча (юлдузлар илмини) кўп ўрганса, шунча (сеҳр илмини) кўп ўрганган бўлади”(Имом Абу Довуд, Имом Ибн Можа ва Имом Аҳмад ривоят қилган).

Борлиқда юз бераётган ҳодисалар, инсон ҳаётидаги ўзгаришлар юлдузлар алмашуви сабабли эмас, балки Аллоҳнинг бандаларига бўлган илми, ҳикматига кўра бўлади. Журнал ва газеталарда чоп этилаётган мунажжимлар башоратига мурожаат қилиб, унга ишониш кишининг имонига путур етказиб қўйиши мумкин.